

Utlåtande 2002:112 RIV (Dnr 3441/02)

Allmän förskola, intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, tillämpningsföreskrifter för barnomsorgstaxan

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Gemensamma regler m m för allmän förskola godkänns.
2. Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ändras i enlighet med stadsledningskontorets förslag, *bilaga 1*.
3. Tillämpningsföreskrifter för barnomsorgstaxan ändras i enlighet med stadsledningskontorets förslag, *bilaga 2*.
4. Ändringarna träder i kraft den 1 januari år 2003.

Föredragande borgarrådet Erik Nilsson anför följande.

Bakgrund

Riksdagen har fattat beslut om att från och med den 1 januari år 2003 införa allmän förskola för fyra- och femåringar. Beslutet innebär en skyldighet för kommunerna att erbjuda plats i förskolan för alla barn från och med höstterminen det år barnet fyller fyra år. Den allmänna förskolan skall vara avgiftsfri.

Mina synpunkte r

Införandet av avgiftsfri allmän förskola är ytterligare ett steg för att stärka förskolans pedagogiska uppgift och öppna förskolan för de barn som idag inte

deltar i någon förskoleverksamhet. Andelen barn i någon form av förskoleverksamhet varierar kraftigt mellan olika delar i staden. I det stadsdelsnämndsområden där en relativt sett stor andel barn inte deltar i någon förskoleverksamhet är det angeläget att stadsdelsnämnderna tar initiativ till olika former av uppsökande verksamhet för att informera om den allmänna förskolan.

För att åstadkomma avgiftsneutralitet mellan förskola och familjedaghem när den allmänna förskolan införs föreslås att även avgiften för plats i familjedaghem reduceras. Detta innebär att avgiften för all förskoleverksamhet från och med höstterminen det år barnet fyller fyra år reduceras till deltidstaxa.

Den allmänna förskolan skall finansieras genom en särskild schablon för allmän förskola.

Införandet av allmän förskola finansieras genom en höjning av det generella statsbidraget.

Det är angeläget att staden genom stadsledningskontoret och utbildningsnämnden i olika avseenden noga följer införandet av den allmänna förskolan i Stockholms stad och snabbt uppmärksammar kommunstyrelsen på eventuella problem.

I övrigt delar jag de förslag och synpunkter som framgår av stadsledningskontorets utlåtande.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin, Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. förslaget omarbetas till förmån för en lägre deltidstaxa för de 4- och 5-åringar som har en vistelsetid under 30 timmar i veckan
2. närvarotid för förskolebarn med nyfött syskon förändras så att de föräldrar som väljer att fortsätta arbeta har möjlighet att ha syskonet på förskolan mer än sex timmar om dagen
3. intagningsreglerna ändras så att barnet från ett års ålder har rätt till från det datum plats önskas under förutsättning att ansökan är inlämnad senast tre månader innan
4. kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur kötid och inte endast ålder ska kunna tillgodoräknas vid placering inom förskolan
5. utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda konsekvenser för de deltidsförskolor och familjedaghem som finns i Stockholms stad.

Maxtaxan har medfört att barn får allt längre vistelsetider i förskolan, vilket är en utveckling som vi ser som mycket oroande. Barn behöver tid med sina föräldrar och den tiden kan aldrig helt ersättas av en bra kvalitativ förskola. Vi vill därför uppmuntra föräldrar att tillbringa mer tid med sina barn. Vi ser det därför som en mycket olycklig utveckling att den tidigare sk deltidstaxan som innebär att barnet är på förskolan max 30 timmar i veckan året runt helt försvinner. Innebörden av förslaget är att föräldrar till barn i dessa åldrar framöver kommer att få betala samma taxa oberoende av om barnet är i förskolan under 30 timmar eller betydligt mer än 40 timmar och dessutom är det ett ingrepp på valfriheten. Det nya förslaget innebär att föräldrar kan endast välja emellan att ha barnet på förskolan i endast tre timmar om dagen under terminerna eller heltid under hela året.

Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om högst sex timmar per dag. Om föräldern eller vårdnadshavaren inte väljer att vara hemma för vård av barn utan fortsätter att arbeta ska längre vistelsetider för syskon beviljas.

För föräldrar och andra är det viktigt att kunna planera sin tid. När barnet börjar förskolan är dessutom ett datum som arbetsgivare i god tid vill kunna ta del av för att på så vis kunna planera för vikarier etc. Att kommunens skyldighet inte ska gälla från ett visst datum kan ställa till stora problem för både föräldrar och arbetsgivare.

Det är viktigt att ansvariga inom förskolan i så god tid som möjligt får tillgång till föräldrarnas önskemål om plats i stadens förskolor. Idag finns dock inga incitament för föräldrarna att i god tid anmäla önskemål om när och var plats önskas, då ett äldre barn hela tiden går före ett yngre barn i kön så länge det ställer sig i kö tre månader före platsen önskas.

Genom att barn och föräldrar kan tillgodoräkna sig den tid de stått i kö till en viss skola förbättras planeringsförutsättningar för förskolorna och föräldrarna kan i god tid få besked hur det ser ut och även få svar på när i tiden de kan beräknas få en plats på önskad förskola.

Införandet av en allmän förskola har skapat stor oro bland stadens deltidsförskolor och familjedaghem. Vi vill uppmuntra valfriheten och anser att mångfald är nödvändigt inom barnomsorgen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Gemensamma regler mm för allmän förskola godkänns.
2. Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ändras i enlighet med stadsledningskontorets förslag, bilaga 1.

3. Tillämpningsföreskrifter för barnomsorgstaxan ändras i enlighet med stadsledningskontorets förslag, bilaga 2.
4. Ändringarna träder i kraft den 1 januari år 2003.

Stockholm den 4 december 2002

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Erik Nilsson

Yvonne Modén

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin, Mikael Söderlund och Kristina Alvendal* (alla m) med hänvisning till reservationen av (m) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Lotta Edholm och Ann-Katrin Åslund* (båda fp) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. i huvudsak bifalla förslaget
2. närvarotid för förskolebarn med nyfött syskon förändras så att de föräldrar som väljer att fortsätta arbeta har möjlighet att ha syskonet på förskolan mer än sex timmar om dagen
3. kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur kötid och inte endast ålder ska kunna tillgodoräknas vid placering inom förskolan
4. intagningsreglerna ändras så att barnet från ett års ålder har rätt till plats från och med det datum plats önskas, under förutsättning att ansökan är inlämnad senast tre månader innan
5. utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda konsekvenser för de deltidsförskolor och familjedaghem som finns i Stockholms stad
6. därutöver anföras följande.

Med den korta beredningstiden är det omöjligt att överblicka alla konsekvenser av förslaget. Regelverket bör därför utvärderas under det kommande halvåret. Dit hör t ex frågan om vistelsetider.

Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om högst sex timmar per dag. Om föräldern eller vårdnadshavaren inte väljer att vara hemma för vård av barn utan fortsätter att arbeta ska längre vistelsetider för syskon beviljas.

För föräldrar och andra är det viktigt att kunna planera sin tid. När barnet börjar förskolan är dessutom ett datum som arbetsgivare i god tid vill kunna ta del av för att

på så vis kunna planera för vikarier etc. Att kommunens skyldighet inte ska gälla från ett visst datum kan ställa till stora problem för både föräldrar och arbetsgivare.

Det är viktigt att ansvariga inom förskolan i så god tid som möjligt får tillgång till föräldrarnas önskemål om plats i stadens förskolor. Idag finns dock inga incitament för föräldrarna att i god tid anmäla önskemål om när och var plats önskas, då ett äldre barn alltid går före ett yngre barn i kön så länge det ställer sig i kö tre månader före platsen önskas.

Genom att barn och föräldrar kan tillgodoräkna sig den tid de stått i kö till en viss förskola förbättras planeringsförutsättningar för förskolorna och föräldrarna kan i god tid få besked hur det ser ut och även få svar på när i tiden de kan beräknas få en plats på önskad förskola.

Införandet av en allmän förskola har skapat stor oro bland stadens deltidsförskolor och familjedaghem. Vi vill uppmuntra valfriheten och anser att mångfald är nödvändigt inom barnomsorgen. Därför bör utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att utreda konsekvenserna av det nya regelverket under det kommande halvåret.

I och med maxtaxans införande sänktes avgifterna kraftigt för föräldrar med barn i barnomsorgen. Det är därför inte rimligt att också införa en avgiftsfri månad per år. Kostnaderna för barnomsorgen finns ju för hela året, oavsett om man utnyttjar sin plats eller inte.

Särskilt uttalande gjordes av *Ewa Samuelsson* (kd) enligt följande.

En bra förskola skall erbjudas alla barn, där vikten av omsorg om de yngsta barnen lyfts fram och den pedagogiska delen av verksamheten får öka med stigande ålder. Kristdemokraterna har i sitt budgetalternativ satsat 100 miljoner utöver majoriteten för att förskolan ska förbättras ytterligare genom minskade barngrupper. Vi menar även att vårt förslag till barnomsorgskonto för barn mellan 1-3 år avsevärt skulle minska trycket på barngrupperna i dessa åldrar.

Kristdemokraterna vill att föräldrar själva ska få bestämma hur omsorgen om deras barn skall se ut och oavsett barnomsorgsform kunna ta del av samhällets subventioner. Vi vill att det inom förskolan skall finnas flera avgiftsnivåer under maxtaxan så att föräldrar uppmuntras att ta mer tid tillsammans med sina barn. Med majoritetsförslaget, där deltidstaxan för barn som vistas högst 30 timmar/vecka tas bort, kommer det att kosta lika mycket att ha sina barn på del- som på heltid.

S-regeringen vill styra föräldrars val och därför infördes först maxtaxa och nu avgiftsfri allmän förskola. Resultatet av det förstnämnda ser vi redan, större barngrupper och längre vistelsetider, enligt förskolechefer runt om i Stockholm. För att klara den ytterligare efterfrågan, som den allmänna förskolans genomförande kan komma att innebära, behövs flera hundra förskollärare och barnskötare.

Många familjedaghem står frågande om de måste gå med barnen till en specifik förskola eller om de kan bilda egna grupper inom ramen för allmän förskola. Kristdemokraterna anser att familjedaghem som redan idag samarbetar bör kunna bilda grupper av sina 4-5-åringar.

ÄRENDET

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande är i huvudsak av följande lydelse.

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

1. Gemensamma regler m.m. för allmän förskola enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande godkänns.
2. Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ändras enligt bilaga 1.
3. Barnomsorgstaxa med tillämpningsföreskrifter ändras enligt bilaga 2.
4. Ändringen träder i kraft från och med den 1 januari 2003.

Sammanfattning

Med anledning av riksdagens beslut om införandet av allmän förskola för fyra- och femåringar fr.o.m. den 1 januari 2003 har stadsledningskontoret utarbetat detta förslag till gemensamma regler, barnomsorgstaxa med tillämpningsföreskrifter och schablonersättning samt ändringar i intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Motsvarande förändringar kommer även att införas i regelverket för enskilt driven verksamhet.

Ärendets beredning

Ärendet har tagits fram av stadsledningskontoret. Ärendet har beretts vid finansavdelningen i samarbete med IT-avdelningen, juridiska avdelningen och utbildningsförvaltningen.

Bakgrund

Riksdagen har beslutat att från den 1 januari 2003 införa allmän förskola för fyra- och femåringar. Det innebär att alla barn skall erbjudas plats i förskola från och med höstterminen det år de fyller fyra år. Det är obligatoriskt för kommunerna att anordna den allmänna förskolan, men föräldrarna kan välja om barnen skall delta i verksamheten eller ej.

Den allmänna förskolan skall omfatta minst 525 timmar om året och vara avgiftsfri. Denna tidsrymd motsvarar i princip tre timmar om dagen under skolans terminer. Kommunerna skall informera föräldrarna om verksamheten och syftet med denna. Även de fyra- och femåringar som är inskrivna i familjedaghem skall erbjudas plats i förskola.

Det är kommunerna själva som beslutar om en organisation av verksamheten utifrån lokala förutsättningar och barnets bästa. En viktig princip är dock att den allmänna förskolan präglas av kontinuitet och social integration.

Den allmänna förskolans verksamhet skall planeras, genomföras, utvärderas och utvecklas i förhållande till de uppställda målen i förskolans läroplan (Lpfö 98). De allmänna kvalitetskrav enligt skollagen som rör personalens utbildning, barngruppernas sammansättning och storlek samt lokalernas ändamålsenlighet gäller också. Allmän förskola omfattas av de bestämmelser som rör förskolans uppgift och barn i behov av särskilt stöd.

Den allmänna förskolan skall kunna bedrivas av annan huvudman efter tillstånd av och med bidrag från kommunen.

Stadsledningskontorets redovisning och förslag

Enligt stadsledningskontorets beräkningar är ca 96 % av alla fyra- och femåringar i Stockholm inskrivna i förskola eller familjedaghem. Inskrivningsgraden varierar dock mellan stadsdelarna. Generellt är andelen inskrivna något högre i innerstadsstadsdelarna och något lägre i ytterstadsstadsdelarna. Ca 300-400 barn i varje årskull är inte inskrivna i någon förskoleverksamhet. De kan dock delta i verksamhet där barnen inte är inskrivna t.ex. språkstödande verksamhet och öppen förskola. Trädet träder ikraft den 1 januari 2003 och staden har då skyldighet att erbjuda allmän förskola till alla fyra- och femåringar. Det innebär att de barn som skall erbjudas en plats 1 januari 2003, är de barn som fyller fyra respektive fem år under 2002. De barn som fyller fyra år under 2003 skall erbjudas plats höstterminen 2003.

Nedanstående tabell visar vilka barn som är berörda av allmän förskola vid olika tidpunkter.

Barn fyller: (födelseår)	Vårtermin år 2003	Hösttermin år 2003	Vårtermin år 2004	Hösttermin år 2004
6 år under 2003 (1997)	Allmän förskola	Förskoleklass	Förskoleklass	Grundskola
5 år under 2003 (1998)	Allmän förskola	Allmän förskola	Allmän förskola	Förskoleklass
4 år under 2003 (1999)	—	Allmän förskola	Allmän förskola	Allmän förskola

Gemensamma regler

I Stockholm är det respektive stadsdelsnämnds ansvar att planera och organisera den allmänna förskolan. Eftersom det finns skillnader i lokala förutsättningar och behov måste organisationen anpassas efter dessa. Det behövs dock gemensamma regler för hur den allmänna förskolan skall bedrivas.

Alla befintliga förskolor, i kommunal och enskild regi, bedriver allmän förskola.

Allmän förskola innebär pedagogisk gruppverksamhet för fyra- och femåringar. Verksamheten skall bedrivas tre timmar per dag måndag-fredag under grundskolans terminstider och är avgiftsfri. Måltid ingår inte inom ramen för den allmänna förskolan.

Den allmänna förskolan kan integreras i och bedrivs inom den ordinarie förskolans ram. Respektive stadsdelsnämnd/förskola måste själv fastställa under vilken tid på dagen den integrerade förskolan bedrivs i respektive verksamhet med hänsyn bl.a. till tidpunkt för måltider i förskolan.

Även renodlade grupper kan bildas för barn som endast efterfrågar allmän förskola tre timmar per dag. Det kan innebära att det kan finnas en förmiddags- och en eftermiddagsgrupp, beroende på hur stor efterfrågan är.

Familjedaghem

Enligt riksdagens beslut skall allmän förskola för de fyra- och femåringar som är inskrivna i familjedaghem ses som ett komplement till familjedaghemmet och samverka med detta. Förskolans verksamhet styrs av Läroplan för förskolan, Lpfö 98, medan familjedaghemmen har Skolverkets Allmänna råd 1999:3 att stödja sig på. Familjedaghem kan därmed inte likställas med allmän förskola.

Under 2001 var i genomsnitt 740 fyra- och femåringar inskrivna i familjedaghem varav ca 60 % fanns i enskilt driven verksamhet. Även de barn som finns i enskilt drivna verksamheter skall erbjudas att delta i den allmänna förskolan.

Totalt är ca 150 dagbarnvårdare anställda i Stockholms stad. I några stadsdelsnämnder finns det inte några dagbarnvårdare anställda medan det i någon finns uppemot 40 stycken. Flertalet stadsdelsnämnder har dock 5-15 dagbarnvårdare anställda. Det finns ca 180 dagbarnvårdare i enskilt driven verksamhet.

Deltidsförskola

I Stockholm erbjuds idag deltidsförskola för barn i åldern 4-5 år som inte har plats i förskola. Allmän förskola ersätter deltidsförskola som därmed upphör som särskild förskoleform fr.o.m. 2003. En deltidsförskola övergår till allmän förskola för fyra- och femåringar om den uppfyller kraven enligt skollag/läroplan.

Ca 220 barn deltar idag i deltidsförskola varav ca 35 är födda senare än 1998 och uppfyller därmed inte ålderskravet för att kunna delta i allmän förskola från den 1 januari 2003.

Språkstödjande verksamhet

Barns språkutveckling är ett viktigt område i förskolan. För barn med annat modersmål än svenska har förskolan ett särskilt ansvar. För närvarande bedrivs språkstödjande verksamhet i form av språkförskola i stadsdelarna Rinkeby, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby och Skärholmen. Språkförskola övergår till allmän

selby-Vällingby och Skärholmen. Språkförskola övergår till allmän förskola för fyra- och femåringar om den uppfyller kraven enligt skollag/läroplan. Detta gäller inte för de barn som är yngre. Det är dock viktigt att dessa även i fortsättningen kan ta del av språkstödande verksamhet.

Taxa

Den allmänna förskolan för fyra- och femåringar skall vara avgiftsfri. För vistelsetid i förskolan som överstiger de garanterade 525 timmarna om året kan en skälig avgift tas ut enligt kommunens taxor.

Sedan den 1 januari 2002 tillämpas maxtaxa i Stockholms stad. Utöver skyldigheten vad gäller maxtaxa har staden beslutat att ytterligare nedsättning av avgiften skall ske för alla som vistas begränsad tid i förskoleverksamheten s.k. deltidstaxa. Stadsledningskontoret föreslår att för alla fyra- och femåringar med en vistelsetid i förskoleverksamhet som överstiger tre timmar per dag skall stadens deltidstaxa erläggas. Därmed beaktas den i lagen föreskrivna skyldigheten att inte ta ut avgift för den del av dagen för fyra- och femåringar som avser allmän förskola.

Fr.o.m. januari 2003 gäller avgiftsreducering för barn som fyllt fyra respektive fem år under 2002.

Taxan innebär att alla barn i förskoleverksamhet, inkl. de som har sin omsorg i familjedaghem, fr.o.m. höstterminen det år de fyller fyra år, ges rätt till avgiftsreduktion enligt ovan oavsett om de väljer att delta i verksamhet inom ramen för allmän förskola eller inte.

Schablon/peng

Stadsledningskontoret föreslår att en särskild schablon utgår för de barn som endast deltar i allmän förskola tre timmar per dag. Schablonen föreslås uppgå till 33 600 kronor per år (2002 års nivå) och har beräknats som en halv deltidsschablon exklusive 5 %. Avdraget med 5 % beror på att ersättning för måltid inte ingår i schablonen.

För fyra- och femåringar som deltar i två verksamheter, dvs. familjedaghem och allmän förskola kommer två schabloner att utgå, schablon för allmän förskola och schablon för familjedaghem deltid. Summan av dessa två schabloner kommer att överstiga heltidsschablonen för en fyra- och femåring i familjedaghem

Kompensation till enskilt driven verksamhet

Drygt 30 % av stadens förskoleverksamhet bedrivs av enskilda anordnare som själva uppbär intäkterna från föräldraavgifter. Vid införandet av allmän förskola kommer de totala avgifterna från föräldrarna att minska. De enskilda anordnarna kompenseras, på samma sätt som idag, genom att stadens ersättning till de enskilda anordnarna ökar med den beräknade minskningen av den genomsnittliga taxeintäkten per barn i respektive stadsdelsnämnd år 2003. Slutlig justering sker efter maj månads debitering

spektive stadsdelsnämnd år 2003. Slutlig justering sker efter maj månads debitering respektive år.

Finansiering

Kostnaderna för Stockholms beräknas öka med 30,0 mnkr och intäkterna beräknas minska med 36,4 mnkr, sammanlagt 66,4 mnkr år 2003 till följd av införandet av allmän förskola.

Kommunerna kompenseras genom en höjning av de generella statsbidragen. Statsbidraget har beräknats utifrån kostnaden för en deltidsplats, 30 000 kr per barn och år. Statsbidraget avser även att kompensera för det avgiftsbortfall som uppstår i samband med införandet av den allmänna förskolan.

Informationsansvar

Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden skall informera föräldrarna om verksamheten och syftet med denna bl.a. genom ett centralt framtaget informationsmaterial och genom att information kommer att lämnas på barnomsorgsräkningar hösten 2002. Även de föräldrar vars fyra- och femåringar inte är inskrivna i förskoleverksamhet skall informeras. Annonser i dagspressen kan vara ytterligare en informationskanal. De enskilda föräldrarna kommer att informeras via informationsutskick och möten.

Uppföljning och utvärdering

Skolverket har regeringens uppdrag att följa upp och utvärdera både reformen Maxtaxa och allmän förskola m.m.

Stadsledningskontoret kommer i samarbete med utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna att för stadens del följa upp och utvärdera införandet av allmän förskola i Stockholms stad under 2003.

INTAGNINGS- OCH KVARGÅENDEREGLER FÖR PLATS I STADENS FÖRSKOLEVERKSAMHET OCH SKOLBARNSOMSORG

1 Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, definitioner

- 1.1 Förskoleverksamheten i Stockholm bedrivs för barn 1-6 år. För sexåringarna i första hand i form av förskoleklass. Skolbarnsomsorgen bedrivs för barn i åldern 6-12 år.
- 1.2 Förskoleverksamheten bedrivs i form av förskola, allmän förskola för 4-5-åringar, familjedaghem och flerfamiljssystem. Skolbarnsomsorgen bedrivs i form av fritidshem och familjedaghem för barn till och med 9 års ålder. För barn 10-12 år i första hand i form av öppen fritidsverksamhet. Omsorg på obekvämt arbetstid bedrivs för både förskolebarn och skolbarn upp till och med 9 år.

2 Rätt till plats

- 2.1 Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg erbjuds barn vars föräldrar förvärvsarbetar, studerar, är föräldralediga, är arbetslösa och aktivt söker arbete, eller till följd av barnets eget behov.
- 2.2 Rätt till plats har barn som är bosatta i Sverige och stadigvarande vistas i staden.
- 2.3 Barn till vissa grupper t.ex. gästforskare, som vistas i staden mer än sex månader men mindre än ett år och därmed inte har rätt att folkbokföra sig i landet, omfattas av rätt till plats enligt ovan.
- 2.4 Utöver vad som sagts ovan kan även följande grupper av barn erhålla plats på motsvarande villkor, under förutsättning att de stadigvarande vistas i staden:
 - ✍ Asylsökande och med dem jämställda enligt förordning (2001:976).
 - ✍ Nordiska medborgare.
 - ✍ Medborgare från ett annat EU-land vars föräldrar arbetar i Sverige.
 - ✍ Diplomater från ett nordiskt land eller ett EU-land.
- 2.5 Diplomater från länder utanför EU har inte rätt till plats i Stockholm. De kan dock i mån av tillgång beredas plats under förutsättning att avtal om ekonomisk ersättning för platsen tecknas mellan staden och ambassaden.
- 2.6 Vid gemensam vårdnad, där barnet är bosatt hälften av tiden hos respektive förälder och den ena föräldern är bosatt i Stockholm och barnet är folkbokfört i

annan kommun, kan barnet erbjudas plats i den omfattning som krävs för denne förälders arbete eller studier.

3 Ansökan om plats

- 3.1 Ansökan om plats görs på särskild blankett, och sänds till den/de stadsdelsförvaltning/ar där plats önskas.

4 Platsgaranti

- 4.1 Platsgarantin innebär rätt till plats i stadens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg från ett års ålder;

- a) senast inom tre månader räknat från månadsskiftet efter det ansökan inlämnats, eller
b) senast under den månad som angivits i ansökan om den ligger längre framåt i tiden än sista månad enligt a).

Garantin gäller i första hand inom det stadsdelsområde där familjen valt att stå i kö.

- 4.2 Enligt 2a kap 9§ skollagen har barn i behov av särskilt stöd för sin utveckling, en högre grad av rätt till plats än den platsgarantin ger. Sådana barn har även rätt till plats före ett års ålder.

- 4.3 Omsorg på obekväm arbetstid omfattas inte av platsgarantin.

5 Regler för fördelning av platser

- 5.1 En förutsättning för att erhålla erbjudande om plats är att familjen inte har skulder på obetalda barnomsorgsavgifter i kommunen. Undantag skall dock göras för placeringar av barn som är i behov av särskilt stöd för sin utveckling enligt 2a kap 9§ skollagen.

- 5.2 Plats ska erbjudas så nära barnets eget hem eller skola som möjligt med beaktande av vad som krävs för att effektivt utnyttja lokaler och andra resurser. Vid fördelningen av platser ska dessutom skälig hänsyn tas till:

- ✍ Föräldrarnas önskemål om omsorgsform.
- ✍ Föräldrarnas önskemål om geografisk placering.
- ✍ Var redan placerade syskon finns.
- ✍ Föräldrarnas övriga önskemål.

- 5.3 Önskar flera förskolebarn plats under samma månad och har samma garantitid, ligger barnets födelsedatum till grund för turordning vid placering, d.v.s. äldre barn går före yngre. För skolbarn gäller det omvända d.v.s. yngre barn går före äldre.

6 Närvarotid för förskolebarn med nyfött syskon

- 6.1 Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om högst sex timmar per dag.
- 6.2 Barn vars föräldrar har gemensam vårdnad om barnet och barnet regelbundet och växelvis bor hos båda föräldrarna kan medges undantag från regeln om begränsad närvarotid för barn med nyfött syskon. Ansökan görs gemensamt av föräldrarna till aktuell stadsdelsnämnd.

7 Omsorg på obekväm arbetstid

- 7.1 Omsorg på obekväm arbetstid är avsedd för barn vars föräldrar/vårdnadshavare har sitt ordinarie arbete förlagt till kvällar, nätter och helger. Det kan antingen vara en ensamstående förälder med sådana arbetstider eller sammanboende föräldrar där båda arbetar på sådana tider.
- 7.2 Med sammanboende föräldrar jämföras förälder/vårdnadshavare som sammanbor i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållande med någon som inte är förälder till barnet.
- 7.3 För att erhålla omsorg på obekväm arbetstid krävs att det rör sig om ett regelbundet och kontinuerligt omsorgsbehov. Dessutom krävs att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. En noggrann prövning av behovet ska göras i varje enskilt fall.
- 7.4 Arbetstidens förläggning ska styrkas med intyg/schema från arbetsgivaren. Möjligheten att förändra arbetstiderna ska också prövas. Härvid har stadsdelsförvaltningen rätt att vid behov kontrollera förhållandena hos arbetsgivaren.

8 Besked om plats

- 8.1 Plats skall erbjudas skriftligt. Besked om huruvida erbjuden plats accepteras eller inte ska vara stadsdelsförvaltningen/skolan tillhanda inom åtta dagar om inte annat angivits.
- 8.2 Den som ansökt om plats ska informeras av stadsdelsförvaltningen där anmälan om plats är inlämnad, när garantin av något skäl inte kan uppfyllas.

9 Invänjning

- 9.1 När förskolebarn börjar i förskola eller familjedaghem ska föräldrarna/vårdnadshavarna medverka under en lokalt utformad invänjningsperiod. Även efter längre uppehåll i vistelsen bör invänjning ske.
- 9.2 Då skolbarn börjar i förskoleklass inklusive omsorg kan lokalt utformad invänjningsperiod med förkortad vistelsetid förekomma.

10 Nyttjande av plats

- 10.1 Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg ska erbjudas i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller barnets eget behov.
- 10.2 Verksamheterna bedrivs mellan kl. 06.30 och 18.30. Beslut om enheternas öppettider fastställs emellertid utifrån föräldrarnas/vårdnadshavarnas önskemål om den dagliga vistelsetiden för respektive barn. Skolbarnsomsorgen för sexåringar är heldagsomsorg. Övriga skolbarn har eftermiddagsomsorg. Under skollov anordnas dessutom heldagsomsorg för alla barn som är inskrivna i skolbarnsomsorgen.
- 10.3 När en plats stått outnyttjad i en månad kan denna skriftligen sägas upp av stadsdelsförvaltningen/skolan. Uppsägning sker därefter med iakttagande av en månads uppsägningstid.

11 Kvargående regler

- 11.1 Plats i förskoleverksamheten eller skolbarnsomsorgen får behållas högst två månader efter utflyttning till annan kommun.
- 11.2 Utomkommunala barn, (d.v.s. barn som inte stadigvarande vistas i Stockholm) tas emot i mån av plats under förutsättning att avtal om ekonomisk ersättning för platsen tecknas mellan staden och hemkommunen. Föräldraavgift erläggs normalt till hemkommunen.

12 Uppsägning

- 12.1 Önskar familjen inte längre utnyttja anvisad plats ska skriftlig uppsägning göras till stadsdelsförvaltningen/skolan.
- 12.2 Uppsägningstiden är en månad och räknas från den dag uppsägningshandlingen kommit stadsdelsförvaltningen/skolan tillhanda.
- 12.3 Uppsägning behövs inte vid överflyttning mellan två kommunala placeringar inom samma stadsdelområde.
- 12.4 Förälder/vårdnadshavare som inte önskar utnyttja accepterad plats ska göra uppsägning på vanligt sätt. Uppsägningen gäller med omedelbar verkan.
- 12.5 Om stadsdelsförvaltningen/skolan tvingas säga upp barn är uppsägningstiden två månader. Uppsägningen ska vara skriftlig.

13 Allmän förskola

- 13.1 Alla barn, som inte redan är inskrivna i förskolan, skall erbjudas plats i den allmänna förskolan från och med höstterminen det år de fyller fyra år. Den allmänna förskolan omfattar tre timmar per dag och är avgiftsfri. Förläggningen av tiden kan vara antingen förmiddag eller eftermiddag. Varje stadsdelsnämnd beslutar om hur tiden skall förläggas.

14 Förskoleklass

- 14.1 Plats i förskoleklass ska erbjudas barn från och med höstterminen det år de fyller sex år. För barn som har för avsikt att börja grundskolan vid sex års ålder kan förskoleklass erbjudas från och med höstterminen det år barnet fyller fem år.

BARNOMSORGSTAXA MED TILLÄMPNINGS FÖRESKRIFTER

Enligt kommunfullmäktiges beslut 2002-XX-XX gäller följande taxa för förskolebarn (1-5 år) och skolbarn (år 06) inskrivna i stadens barnomsorg fr.o.m. 2003-01-01. Stadsdelsnämnderna har inte rätt att besluta om tilläggsavgifter eller andra avsteg från den av fullmäktige fastställda taxan.

1 Heltidstaxa

Heltidstaxa tillämpas på:

- ? Förskolebarn 1-3 år med en vistelsetid som överstiger 30 timmar per vecka i stadens förskoleverksamhet.

Avgiften beräknas på hushållets avgiftsgrundande månadsinkomst och är för:

Det första barnet 3 % av inkomsten dock högst	1 140 kr/månad
Det andra barnet 2 % av inkomsten dock högst	760 kr/månad
Det tredje barnet 1 % av inkomsten dock högst	380 kr/månad.

Från och med det fjärde barnet i hushållet betalas ingen avgift.

2 Deltidstaxa

Deltidstaxa tillämpas på:

- ? Förskolebarn 1-3 år med deltidsvistelse om högst 30 timmar per vecka.
- ? Förskolebarn 4-5 år fr.o.m. augusti det år barnet fyller fyra år, med en vistelsetid som överstiger 15 timmar per vecka.
- ? Skolbarn i stadens skolbarnsomsorg.

Avgiften beräknas på hushållets avgiftsgrundande månadsinkomst och är för:

Det första barnet 2 % av inkomsten dock högst	760 kr/månad
Det andra barnet 1 % av inkomsten dock högst	380 kr/månad
Det tredje barnet 1 % av inkomsten dock högst	380 kr/månad.

Från och med det fjärde barnet i hushållet betalas ingen avgift.

3 Tillämpningsområden

- 3.1 Taxan gäller för barn inskrivna i kommunal barnomsorg i Stockholms stad. Med barnomsorg avses förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg likaså omsorg på obekvämt arbetstid. Med förskoleverksamhet avses förskola, allmän förskola, familjedaghem och flerfamiljssystem och med skolbarnsomsorg avses fritidshem, familjedaghem och flerfamiljssystem.

- 3.2 Avgiftens storlek beror på den avgiftsgrundande inkomsten i det hushåll där barnet är folkbokfört och på antalet barn som hushållet har inskrivna i stadens kommunala och enskilda avgiftsbelagda barnomsorg.
- 3.3 Den högsta avgiften i den för barnet aktuella avgiftsbelagda verksamhetsformen betalas för det yngsta barnet i hushållet och den närmast lägre avgiften i den för barnet aktuella avgiftsbelagda verksamhetsformen betalas för det närmast äldre barnet. Från och med det fjärde barnet i hushållet betalas ingen avgift.
- 3.4 Med hushåll avses ensamstående och makar. Med makar skall jämiställas man och kvinna som utan att vara gifta med varandra lever tillsammans under äktenskapsliknande former och
- a) har eller har haft gemensamt barn eller
 - b) är folkbokförda på samma adress.
- Med makar skall också jämiställas personer som lever tillsammans i ett homosexuellt förhållande och är folkbokförda på samma adress.

4 Avgifter och bedömning av avgiftsnivå

- 4.1 Avgift erläggs från och med det datum då platsen blev tillgänglig. Avgiften betalas 11 månader per år (juli månad är avgiftsfri) för förskoleverksamhet och 12 månader per år för skolbarnsomsorg.
- 4.2 Har hushållet barn inskrivna både i enskild barnomsorg som ingår i stadens barnomsorg och i kommunal barnomsorg, ska de barn som är inskrivna i kommunal barnomsorg avgiftssättas som om alla barn vore det.
- 4.3 Enligt 2 a kap 9 och 10 §§ skollagen har barn som behöver särskilt stöd i sin utveckling rätt till avgiftsfri förskola med max 15 timmar i veckan eller 525 tim/år.
- 4.4 Den lagstadgade allmänna förskolan för 4-5-åringar börjar gälla fr.o.m. augusti det år barnet fyller fyra år och innebär rätt till avgiftsfri förskola med max 15 timmar i veckan eller 525 tim/år.
- 4.5 För barn över 12 år som, efter beslut av stadsdelsnämnden, erhåller korttidstillsyn enligt 9 § 7p LSS, utgår ingen avgift tidigast fr.o.m. månadsskiftet efter det att barnet fyllt 12 år.
- 4.6 För plats i både kommunal allmän förskola och kommunalt familjedaghem eller flerfamiljs system betalas avgift enligt deltidstaxan.

- 4.7 Vid heltidsomsorg är avgiften oberoende av antal omsorgsdagar per månad och vistelsetidens längd per dag/dygn. För deltidsoomsorg, se avsnitt 5.
- 4.8 För tillfälligt placerade barn erläggs avgift med en kalenderdagsdel per dag av månadsavgiften. Om omsorgen uppgår till fler än fem dagar per kalendermånad betalas hel månadsavgift.
- 4.9 Om barnet inte kunnat tas emot i sin barnomsorg och staden inte har kunnat erbjuda omsorg på annat sätt reduceras avgiften med en kalenderdagsdel per dag av månadsavgiften. Undantag gäller vid dagbarnvårdares sjukdom, då ersättning utgår från försäkringskassan.
- 4.10 Under invänjning av förskolebarn vilken orsakas av byte av placering som sker utan föräldrarnas önskan och då förvaltningen inte kan lösa invänjningen utan föräldrarnas medverkan kan hel avgiftsbefrielse medges. Sådan avgiftsbefrielse beviljas efter ansökan till stadsdelsnämnden.
- 4.11 Avgift betalas inte vid styrkt sjukdom hos barnet för den tid som sammanhängande överstiger en månad.
- 4.12 Byte av avgiftsnivå kan endast göras per månadsskifte, även när det gäller byte från heltid till deltid eller omvänt.

5 Deltidsvistelse för förskolebarn

- 5.1 Deltidsvistelse kan tillämpas för förskolebarn med plats i förskola, familjedaghem och flerfamiljssystem.
- 5.2 Förutsättningen för att deltidsvistelse ska tillämpas är att vistelsetiden per vecka inte överstiger 30 timmar. Skiftar vistelsetiden mellan veckorna utgör veckan med längst vistelsetid grund för fastställande av vistelsetiden.
- 5.3 Vistelsetiden per vecka för barnet avtalas skriftligt mellan föräldern/vårdnadshavaren och stadsdelsförvaltningen/anordnaren. Tiden räknas per dag från det klockslag barnet lämnas till det klockslag barnet hämtas.
- 5.4 Om barnet regelbundet avbryter vistelsen för t.ex. läkarbesök, så utgör den totala tiden för dagen, inklusive avbrott, underlag för fastställande av vistelsetiden.
- 5.5 Ansvaret för att överenskomna tider hålls åvilar föräldern/vårdnadshavaren. Om utökning av vistelsetiden sker utan anmälan, kan avtalet ensidigt sägas upp av stadsdelsförvaltningen/anordnaren och heltidstaxa tillämpas därefter. Avtalsförändringar anmäls en månad i förväg.

6 Inkomstrelaterad avgift och beräkning av hushållsinkomst

- 6.1 Avgiften bestäms av hushållets avgiftsgrundande inkomst per månad. I detta inräknas hushållets inkomster före skatt (bruttoinkomst) per månad enligt punkt 6.3.
- 6.2 För korrekt avgiftssättning ska hushållet, där barnet - för vilken avgiften ska sättas - är folkbokfört, lämna uppgift om sina inkomster till aktuell stadsdelsförvaltning/skola, som därefter fastställer hushållets avgiftsgrundande inkomst.
- 6.3 Med avgiftsgrundande inkomst avses lön före skatt och andra skattepliktiga inkomster i inkomstslaget tjänst samt överskott i inkomstslaget näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (SFS 1999:1229).

Som avgiftsgrundande inkomst räknas i huvudsak:

A. Inkomst av tjänst:

- ? Lön, arvoden m.m. jämte beskattningsbara naturaförmåner t.ex. bilförmån och bostadsförmån.
- ? Pension och sjukbidrag
- ? Livränta och periodiska understöd
- ? Ersättning från sjuk- och olycksfallsförsäkring som tecknats i samband med tjänst
- ? Sjukpenning, rehabiliteringspenning, föräldrapenning och skattepliktigt vårdbidrag
- ? Arbetslöshetsersättning
- ? Skattepliktigt utbildningsbidrag, korttidsstudiestöd och vuxenstudiebidrag

B. Inkomst av näringsverksamhet, efter avdrag för egenavgifter:

- ? Rörelse
 - ? Jordbruksfastighet
 - ? Hyresfastighet
-
- 6.4 Skyldighet att lämna uppgift om inkomst har gift/sammanboende och ensamboende förälder/vårdnadshavare. I sådant fall som avses i punkt 3.4 b) är barnets förälder/ vårdnadshavare uppgiftsskyldig beträffande sammanboendes ekonomiska förhållanden. Förälder/vårdnadshavare är skyldig att omgående anmäla förändringar som påverkar avgiften, samt kontrollera att rätt avgift debiteras så att efterdebiteringar undviks.
 - 6.5 Om inkomstuppgifter, eller andra för avgiftssättningen nödvändiga uppgifter, ej lämnas eller om kontroll av lämnade uppgifter ej medges, debiteras högsta avgift enligt gällande taxa.

- 6.6 För egna företagare eller i det fall inkomsten varierar från månad till månad kan avgiften preliminärt fastställas med ledning av uppskattad sammanlagd avgiftsgrundande inkomst för en viss period, dock högst 12 månader under kalenderåret, vilken därefter divideras med periodens månadsantal. I det fall avgiften är preliminärt fastställd, skall den avgiftsgrundande inkomsten styrkas i efterhand varvid eventuell korrigering görs.
- 6.7 För barn placerade i familjehem ska den avgiftsgrundande inkomsten endast utgöras av familjehemsersättningen, d.v.s. arvode och omkostnadsdel. Placering i familjehem medför att barnet inte ingår i systemet med syskonrabatt enligt punkt 3.3 för ev. övriga barn i familjen.
- 6.8 Ändrad avgift gäller fr.o.m. månadsskiftet efter det att inkomsten eller familjeförhållandet ändrats. En retroaktiv ändring som innebär en sänkning av avgiften görs dock högst två månader bakåt i tiden, efter det att anmälan inkommit till stadsdelsförvaltningen/skolan. Undantag kan medges efter beslut i stadsdelsnämnden.
- 6.9 Om ett hushålls sammanlagda avgiftsgrundande inkomst understiger 4000 kr/månad uttas ingen avgift för hushållets inskrivna barn.

7 Uppsägning

- 7.1 Önskar familjen inte längre utnyttja anvisad plats ska skriftlig uppsägning göras till stadsdelsförvaltningen/skolan.
- 7.2 Uppsägningstiden är en månad och räknas från den dag uppsägningshandlingen kommit stadsdelsförvaltningen/skolan tillhanda. Under uppsägningstiden uttas avgift.
- 7.3 Uppsägning behövs inte vid överflyttning mellan två kommunala placeringar inom samma stadsdelsområde.
- 7.4 Om stadsdelsförvaltningen/skolan tvingas säga upp barn är uppsägningstiden två månader. Uppsägningen ska vara skriftlig och under uppsägningstiden uttas avgift.
- 7.4.1 Förälder/vårdnadshavare, som säger upp plats och vars barn efter ansökan återfår plats inom tre månader, ska betala avgift under mellantiden. Detta gäller inte om uppsägningen skett på grund av överflyttning av förskolebarn till annat stadsdelområde, eller vid överflyttning till skolbarnsomsorg.

- 7.5 När en plats stått outnyttjad i en månad kan denna skriftligen sägas upp av stadsdelsförvaltningen/skolan. Uppsägning sker därefter med iakttagande av en månads uppsägningstid. Under uppsägningstiden debiteras avgift.
- 7.6 Förälder/vårdnadshavare som inte önskar utnyttja accepterad plats ska göra uppsägning på vanligt sätt. Uppsägningen gäller med omedelbar verkan. För plats som inte tagits i bruk debiteras ingen avgift.
- 7.7 Om invänjningen av ett förskolebarn avbryts i samförstånd med stadsdelsförvaltningen betalas endast avgift för vistelsetiden räknad i kalenderdagar.
- 7.8 Barn vars förälder/vårdnadshavare har två obetalda månadsräkningar sägs efter sedvanlig påminnelserutin upp från sin plats om 2 a kap 9 § skollagen inte är tillämplig. Uppsägningen ska vara skriftlig. Uppsägningstiden är två månader. Undantag från huvudregeln kan medges efter beslut i stadsdelsnämnden. Beslut om uppsägning anmäls i stadsdelsnämnden.